

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökről és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedéve 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A delegációs vita eredményei.

Ismét egy lépéssel közeledünk a normális állapotokhoz. Ha meggondoljuk, milyen munkába került az osztrák delegációnak megválasztása, megkönnyebbült szívvel vehetünk most tudomást arról, hogy ime nemcsak a magyar, de az osztrák delegáció is szerencsésen befejezte munkáját.

Mindenekelőtt konstatálnunk kell, hogy mindakét delegáció egyforma bizalommal viseltetik a közös kormány tagjai iránt. Magyarok és osztrákok egyforma készséggel adták meg Goluchovszkynak, Kállaynak, Krieghammernak és Spaun bárónak mindazt, amit tőlük követeltek. Közös minisztereinknek tehát mindkét delegációban bőségesen kijutott a bizalomból, sőt, mi ennél is több, a pénzből is.

Mindkét delegáció azonkívül ostentatíve állást foglalt a hármasszövetség mellett. Itt is, ott is történtek ugyan kísérletek a szövetség diszkreditálására, de az a rokonszenves fogadás és az a hatalmas éljénzés, melyben Dr. Falk mesteri referádája, különösen annak a hármasszövetségre vonatkozó passzusa részesült a magyar delegációban, mindenkit meggyőzhetett arról, hogy a magyar nemzet tulnyomó többsége ma istámtorithatatlanul a hármasszövetség mellett kitart. És kitűnt egyúttal az is, amint Szilágyi Dezső remek beszédéből is megtudtuk, hogy Ugron Gábor teljesen izoláltan áll a maga németellenes véleményével.

Szerencse, hogy a külföld sem veszi komolyabban az Ugron szereplését, mint a hazai közvélemény. A külföld és első sorban hatalmas szövetségesünk Németország nem Ugron és Holló fantasztikus fejtegetéseiből, hanem Falk Miksának a dolgok alapos ismeretéről tanuskodó, a nemzetközi kérdéseket magasabb szempontból bíráló mesteri kézzel megírt jelentéséből és a Szilágyiék felszólalásából szerez tudomást a magyar nemzeti közvéleményről. Amit Falk ír, annak nemcsak értelme, de sulya is van, és ezért sorainak minden betűjét nemcsak a külügyi hivatal veszi fontolóra, hanem a magyar nemzet politikai gondolkodását megfigyelő külföld is. Ugyanezt mondhatjuk Szilágyi beszédéről is.

S amit Falk és Szilágyi ezúttal a hármasszövetségről mondtak, azt annyira megnyugtató és határozott formában mondták, hogy Kállay e részben való felszólalása bátran elmaradhatott volna. A német kormányt is és Vilmos császárt valószínűleg jobban érdeklik a Falk fejtegetései, mint Kállay nyilatkozatai, mert

hát a közös pénzügyminiszter csak a közös kormány nevében nyilatkozhatott, miglen Falk Miksa a magyar nemzet nagy többségének tolmácsolta az érzelmeit. Külügyi kormányunknak a hármasszövetséghez való ragaszkodásában sohasem kételkedett sem a német császár, sem a német kormány. Amire Németországban kíváncsiak voltak, az a magyar nemzet közvéleményének a megismerése volt, ezt pedig Falk akként tolmácsolta, hogy fejtegetései bizonyára Berlinben és Rómában egyaránt a legnagyobb méltánnyal fognak találkozni.

Épp oly találóak és figyelemre méltóak az Oroszországhoz való viszonyunkról szóló fejtegetései Falk Miksának. E nyilatkozatokból Ugron és társai, de a külföldön is, akiket illet, bőséges okulást merithetnek.

Csak egy pontja van ennek a kitűnő referádának, mely a magyar delegátusok felszólalásaiban is vörös fonálként húzódott végig, a melylyel, nem tudunk mindenben egyetérteni. Értjük ez alatt a külügyminiszternek, a külkereskedelem expansionizvá tételére és a flotta szaporítására vonatkozó terveit, melyeket Falk, szolidaritásban e tekintetben a delegáció kormányparti és ellenzéki tagjaival, a leghatározottabban elítél.

Mi azt hisszük, hogy a delegáció kiválóbb tagjainak a hármasszövetség mellett való felszólalása, messze-messze viszhangra fog találni az ország határain túl. De azt hisszük, hogy legfőbb dicséret mégis azért illeti a delegációt, hogy tagjai az idén ismét komoly kísérletet tettek az irányban, hogy a magyar nemzet jogos követeléseinek a közös ügyek terén mindenben és mindenütt teljes érvényt szerezzenek.

Veritas.

Anglia világhatalma.

Ha a nagy brit tudós, Charles Darvinnak s német tanítványainak, Haeckelnek és Vogtnak tanításai az idők folyamán elkoptak és és legfőleg egész ártatlan okokat szolgáltatnak bourgeoisie-nk anyagi nézeteihez, az evolúcióról szóló híres elmélet annál inkább érvényesül a világtörténelmi mozgalmak felfogásában, a mennyiben a népek sorsa az együliható anyagi és erkölcsi erők szükség-szulte végeredményeként jelentkezik s a véletlen, mint nem természetes valami elvből kizárva marad a történelmi bölcselet birodalmából. Nagy-Britannia tarauvali háborúja s az egyes eseményeket kísérő tünetek ismét megerősítik az említett theoria helyességét; a nagy birodalom egy kis számvetési hibát csinált, kevésre becsülte a bur köztársaság segéd-eszközeit s most vagyonban és vérben óriási áldozatokkal kell bűnhődni hibájáért.

Néhány nemzet sajtója — és nem maguk a nemzetek, annál kevésbé az államok, — a brit fegyverek kudarcát a kaján támadások záporosdjával kíséri, melyek tisztátalan forrásból vannak merítve s ép oly botorok, mint igaztalanok. A természet ép oly kevésbé sentimentális, mint a politika és minden eszme, legyen az a legemberibb, vagy éppen a legistenibb, olvasatlan exisztenciákat semmisít meg, midőn keresztültöri magát. A kereszténység elterjedése a népek egész nemzedékeibe került, a tiszta civilizáció maga mérhetetlen áldozatokat követel és csak Nagy-Britanniától lenne megtagadva, hogy világhatalmát — ha megvan hozzá az ereje és energiája — az egész földtekén kiterjeszse?

Az irigység, a rosszakarat, a saját semmisségnek keresztülfurakodó érzete egyszerűen önzésnek nevezi ugyan ezt az energiát, de a névnek semmi köze a dologhoz, hisz ez az önzés visszatartatlan érvényesülése, imperatív megjelenési formája a történelmi hivatásnak, melynek belső kényszere még mindig legyőzhetetlenül működött s másrészt a hiavatlan erkölcsbírák bizonynyal még maguk sem szolgáltatták altruizmusuknak valamirevaló jeleit, hogy egészen önzetlenül léphessenek fel. Nagy-Britannia még korán sem érte el fejlődése zenithjét, erőteljű duzzadva vezet a kulturálmok élén s eltekintve vitéz tisztjeinek s katonáinak tetemes veszteségeitől, melyek bánatos christmas-t szereztek az angol társadalomnak, a szenvedett kudarcokat jóvá fogja tenni.

Különösen magyar szempontból reméljük, hogy nemzetünk élénk rokonszenvét, melyben a brit szellemi világ tisztelete, a politikai fejlődés rokonsága intézményeinkben s főleg a hála Angliának oly intenzív módon kifejezett jóakarataért összpontosulnak, sem a néha lelkiismeretlen sajtó pasquille-jei, sem a kedvezőtlen hadi tudósítások nem fogják befolyásolni és tiszta szemmel nézve a viszonyokat, barátságunkat az angol nemzet számára teljesen s egészen megőriztük. Nem arról beszélünk, hogy alkalomadtán Nagy-Britannia igen jól fog emlékezni a kontinentális népek érzelmekifejezéseire; nem, a magyarok soha sem voltak opportunisták; csak hangsúlyozzuk, hogy a nemtelen példa szuggeszciója nem hat nemzetünkre is, ne is hasson, mert éppen mint kis nemzet csodálatos tanulságot vehetünk e nagy birodalomtól s megtanulhatjuk tőle, mi az a töretlen lelki nagyság, kötelességűség s aczél állhatatosság.

Barabás Miklós szülőháza.

Az 1900. évi székely egyleti képes naptár és évkönyv 66. oldalán Benkő József állami tanító urnak, a szerkesztő urhoz intézett levelében, a nagy festőművész Barabás Miklós szülőházát Márkosfalváról (és nem Márkusfalva) Dálnokba akarván deportálni, s azt mint történelmi tény feltüntetni: kénytelen vagyok a történet és igazság ellen elkövetett ezen merényletért felszólalni.

Ugyátszik, hogy levelező urnak a születési helyre vonatkozó történelmi tény megváltoztatása kedvenz eszméjéhez tartozik, mivel egy év óta zörget és kér meghallgatást; pedig kár foglalkozni egy oly nagy ember történelmével, melyet eddig elé anynyi böles és okos ember jól és helyesen írt meg.

Ha sikerül tanító urnak kedvenz eszméjét bebizonyítani: akkor egyenesen Barabás Miklóst czáfolta meg s bizonyította be, hogy jobban tudja születés helyét, mint ő.

Mielőtt a Barabás Miklós születési helye történelmi adatainak felsorolásához fognék, ki kell jelentenem, hogy annak közrebecsátására csak is az elől érintett levélnek a helyreigazítása vezérelt.

Az adatok közt elsősorban is felsorolom, hogy Barabás Miklósról még élete delén több élet leírás jelent meg s azok mindenikében születési helyül 1810. február 22-én van megnevezve. A III. oszt. vaskorona renddel történt kitüntetésé alkalmával után lehet nézni, hogy a művész születési helyeül melyik községet nevezte meg, mivel tudomásom szerint, ekkor azt megnevezni tartozott. A mindent tudó Pallas Nagy Lexikonában az 1893. év folyamán 2 kötet 620. oldalán „Szana” leírásában ez áll: „Barabás Miklós született Márkosfalván Háromszékmegyében 1810. évi február hó 22-én s mint 6 éves került N.-Enyedre, 13 éves korában önére jutott volt hagyatva, sok nélkülözés, nyomor közepett a rajzolgatásban keresett vigaszt stb.” Általában az összes életleírások azonkívül, hogy a születési hely és évre megegyeznek, oly adatokat tartalmaznak, melyek nem feltétlenül s következtetésen alapulnak, hanem közvetlen a művésztől nyert felvilágosítás. Ezen körülmények a mellett bizonyítják, hogy születési helyül a Művésztől nyert felvilágosítás után lett Márkosfalva megállapítva.

Azon körülmény is a márkosfalvi születésre vall, hogy ott fekvő birtokkal birt, mely az 1854-ben készült földkönyvben a nevére van feltéve s az 1873-ik évben befejezett helyszínelési munkálataiban jegyeztetett egyik apai ágon levő rokona Csoboth Juliánna nevére. Ezen fekvőség 10 parcellából áll s a 110. számú tjkvbe fordul elő. Hogy ezen birtok apai örökség, azt a szomszéd osztályos földet is igazolják, — s azt lehet vélelmezni, hogy az ezutáni csekély jövedelem az anyai gondos nevelési költségekhez folyt be.

A születési helyre vonatkozó, fennebb elsorolt adatokat, ha nem létezőknek tekintenők is: akkor is ott van a márkosfalvi keresztelési anyakönyv. Beszél az még a dálnoki helyett is, beírta az akkori ref. pap n. Bodola Ferenc az I. kötet 43-ik oldalán, hogy Barabás Jánosnak fia Miklós kereszteltetett 1810. február 24-én. Ha Barabás Miklós születési helyének adatai eddigéig csak feltevésen alapulnának is; ugyis ezen könyv azt végérvényesen eldöntötte.

Levelező ur a „Maszák Hugó” által irt „Barabás Miklós művészi pályája” című verses füzetre fekteti kételyét, s különösen az ott lévő „dálnoki ház szülőháza” című képre. Én ezen verses füzetet nagyra becsülöm, azonban ebben is az író néhol elhatott a szokott költői szabadságával, melyre bírálatot hozni a nyilvánosság elé nem szokás. Ilyen költői szabadsága lehetett a dálnoki anyai háznak szülőházkép történet lerajzolása; ha az írónak ez így tetszett inkább, abból nem következik, hogy nem Márkosfalván született volna, vagy, hogy azt mulhatatlanul korrigálni lett volna szükség.

Azon reményről pedig, hogy az említett verses füzetben lévő ház, saját születési házáké, Barabás Miklós rajzolta volna, levelező ur mondjon le, mert ez nem történhetett meg a következő okon:

Az 1885. évi országos kiállítás alkalmával egyik rokona öt több ízben meglátogatván, midőn családi dolgokról beszélgettek, gyakran adott kijelzést azon óhajának, hogy mennyire szeretné meglátni Márkosfalván azon igénytelen házat, melyben 1810. február 22-én született; kijelentette, hogy Dálnok községére és az ottani tartózkodására hitebben emlékszik és ez természetes is mivel gyermekévének egy részét itt töltötte e az édes anyjánál.

Továbbá az 1891-ik évben egyik rokona szintén meglátogatván, azon kéréssel bocsátotta el, hogy Márkosfalván a születési házat valakivel, úgy, a hogy lehet rajzoltassa le, azt ő majd átdolgozza s ki fogja adni; így legalább születési háza is meglesz örökítve. Erről egy rajz készült is bemondás után, mivel az eredeti laktelek egészen megvolt változva. A rajz annyira hiányos volt, hogy talán 18 pont alatt kellett magyarázó jegyzetet csatolni hozzá. Fel is lett küldve, de a művész általi átalakítás és kiadás hiányossága-e, vagy más okon? elmaradt.

Levelező ur ugyanezen rajzon lévő Tulu Pistában rosszul ismer a Gál Miklós ur, mint Barabás Miklós nagybátyja kocsisára, Tulu Pistához sem Dálnoknak sem Gál Miklósnak semmi köze.

Tulu Pista (helyes néven Pásztor István) márkosfalvi, az volt a hasonnevű apja is és mint kocsis, senkinél sem szolgáltak, hanem mint volt urbérese a volt földes urakkal állottak szolgálati viszonyban, mindakettő a maga gazdája volt s leginkább fuvarozással szerettek foglalkozni. Hodor Károly volt földes urnak voltak az urbéresei s később midőn a Hodor birtok a Br. Apór József ur bérletébe ment át, az ifj. Tulu Pista (erre kell, hogy irányuljon a gyanu, hogy mint kocsis szolgált Gál Miklós urnál) a Bátor urnak udvarbírója volt. Erről tanuskodik az 1819. évi conscriptis, ugy az 1848. évről szerkesztett valóítási okiratok, tanuskodik továbbá Márkosfalván akárhány jó ismerőse és rokona. Ezen Tulu Pista nem úgy hordozgatta Barabás Miklóst N.-Enyedre, mint Gál Miklós nagybátyjának a kocsis, hanem mint fuvaros a saját lovaival fuvarbérért; akkori szokás szerint Márkosfalva és vidékéről magára vállalván annyi tanuló, hogy ki és hazaszállítását a mennyi a szekeren elhelyezkedhetett. Év közben is ő volt a deákok pakkjának szállítója és gondozója.

Ez nem is lehetett másképp, mert ha Barabásnak olyan nagybátyja lett volna ki saját fuvarán hordoztassa N.-Enyedre: akkor nem szenvedt volna sok nélkülözést és nyomort, mely az életleírásában előfordul.

Ezt különben csak azért nem hagyhattam figyelmen kívül, mivel a Tulu Pistára vonatkozó történelmet is elferdítve találtam s mivel levelező ur itt is a sorok közt következtetni kívánt Barabásnak dálnoki születésére.

Barabásnak eredete márkosfalvi lévén, a születésére vonatkozó adatok gyűjtését is ott kellett volna elkezdni, s ha levelező ur nem restelli ide tekinteni, mint a történelem forrására: akkor bizonyosan kétséget sem támaszt a születés történetében. Itt bizonyosan megtudhatja s kérdezősködhetik Barabás Miklósról azon rokonai, ki tehetséges öntudatos állapota mellett, egy évvel idősebb, mint ő volt. Megtudhatja s beszélhet azon rokonokkal, kik előtt Barabás Miklós kifejezte volt azon óhaját, hogy szeretné látni s megörökíteni a márkosfalvi születési házat; megtekintheti a keresztelési anyakönyvet; beszélhet Tulu Pista nevelt fiával s olyan ismerőseivel, kik ugy az ő, mint hasonnevű apja viszonyait ismerték; beszélhetett volna azon rajzolóval, ki megkísértette volt a márkosfalvi születési házat lerajzolni; megtekintheti a Barabás Miklós fekvő vagyonára vonatkozó telekkönyvi adatokat s végül megtekintheti azon telket, a hol Barabás Miklós született. Ott is azon időben szintén galambbugos kapu állott, de a honnan galamb, gazda, gazdasszony elköltözött réges-régen; a galambbug szintén lekivánczozott; a ház pedig anyagával együtt ujabkori divatot vett magára, de a szerény jelleg megtartásával s annak a kijelentésével, hogy régi helyéről nem mozdul. A telek jelenleg szintén egyik rokon Barabás Zsigmond birtokában van.

Ezek szerint a verses füzetben, illetve a vasárnapi ujságban lévő rajz bármilyen képet mutasson is; de a nagy festő művész Barabás Miklós születési helye Márkosfalva.

Ezen alkalommal helyőn valónak találnám, hogy jelen ezikk sorozatról, ugy a székelyföldi lapok, mint a székely egyleti képes naptártudomást szerezzem; azt is illőnek tartanám, hogy Háromszékvármegye közönsége is méltónak találja Barabás Miklóst oly történelmi alakhoz, kiknek születési helyét emléktáblával szokták megörökíteni s más hazai törvényhatóságokhoz, hasonlóan a lépéseket tenné meg, különben azt Márkosfalva községe lenne kénytelen kezdeményezni, a mi a megyei élet dícsőségének esnék rovására.

Azon meggyőződésben, hogy ugy a nagy közönség, mint levelező tanító ur jelen ezikk sorozatban csak is egyszerűen a történet tárgyalását látja: soraimat bezárom s maradok

Márkosfalván, 1900. évi január 13-án

mély tisztelettel:

—s—y

Kovács István temetése.

K.-Vásárhely, 1900. jan. 15.

Városunk társadalmi életének e kimagasló alakját, az egyház és iskola ügyeinek e lelkes vezérfőfiát, tegnap, vasárnap délután helyeztük örök nyugalomra.

A milyen szép volt élete, jelleme és lelke, a milyen példátlanul áll közügyi és hivatali munkásságában az ő lelkesedése, hűsége és pontossága: épen olyan lélekemelő módon nyilvánult a közönség részvétele is — felekezeti különbség nélkül. Impozáns volt ez, és a közügy munkásaira nézve sok tekintetben me nyugtató is, mert a legszebb erények egyike: a hála nyert általa magasztos kifejezést az érdemmel szemben.

Ott volt e temetésen a város kicsinye, nagy a, a legegyszerűbb polgártól a legintelligensébbig. A kir. törvényszék, kir. ügyészség, járásbíró, adóhivatal s a honvédség tisztikara, a városi tanács és képviselőtestület, a szolgabíró, a r. k. gymnasium és a polgári iskolák tanári kara, az állami elemi iskolák gondnoksága és tanítótestülete, a humán intézetek, a kaszinók igazgatóválasztmányai, az összes ipartársulatok, valamennyi saját lobogója alatt, az ev. ref. egyházi dalkör, a tűzoltó zenekar, stb., stb. szóval városunk minden számottevő tényezője. A gyászos végtiszteltetés délután 1 órakor vette kezdetét az elhunyt házában az egyházi dalkör megható gyászdalával.

Az utolsó akkordok elhangzása után, megindult a menet, melynek eleje már a templomnál volt, mikor a boldogult holttestét a gyászkozsira tették a Sára Imre dísztemetkezési intézetének huszárjai.

A templom zsúfolásig megtelt a résztvevő közönséggel. Itt előbb Nagy Gerő énekvezér gyönyörű énekének, majd a dalkör gyászdalának elhangzása után Bodor Géza, közdi egyházmegyei esperes, acesernátoni lelkész lépett a szószékre, hogy elmondjon egy szép, tartalmas áhitatra és részvétre keltő imát. Erre a gyászbeszéd következett. Ignác László, kovásznai ifju lelkész tartotta ezt, s míg egyfelől eszmegazdagságával, költői lendületével, szép irányával s képzett, kiváló szónokra való gyönyörű előadásával teljesen lebilincselte az egész hallgatóságot: másfelől beszédében mint egy színes mozaik képben, egymásután varázsolta elő az elhunyt életének, jellemének, munkásságának kiemelkedő mozzanatait, maradandó, mély hatást idézve elő a meghatót közönség lelkében. Ismét énekelt a dalkör. A közönség a templomból kivonult s megindult a tűzoltózenekar gyászdulójának bánatos akkordjai mellett a temetőbe. Bár nagy hideg és nagy szél uralkodott, itt is óriási közönség jelent meg. Kiss József dálnoki lelkész mondott itt, az ő rokonszenves hangján egy szép imát s utána az állami iskolák, gondnoksága és tanítótestülete nevében Vajna Károly vett búcsút a boldogulttól a következő rövid, de szívből a szívhez szóló beszéddel:

„Szeretett, Hű Barátunk!

Fájó szívvel, megdőbbent kebellem állunk itt midőn látjuk, hogy megnyílt már számokra is a sir sötét öle s Te sietsz visszatérni, az általad oly nagyon szeretett édes anyaföld kebelére.

Óh ne siess! Még csak egy néhány percig várj, óh csak addig, a míg:

„Egy-két szót, jó barát, hadd szólak még Veled!”

Sokat szenvedtél Hű Barátunk. S bár a szenvedőnek megváltás a pihenés: Te mégis korán, nagyon korán megysz pihenni.

Hiszen még soká, nagyon soká lett volna szükségünk Tereád, a Te atyai, rokoni és baráti szeretetedre, a Te bölcs és tapintatos tanácsaidra, a Te lelkes és önzetlen munkásságodra!

Ki egyházának oly buzgó, hivatott, ihletett szolgálja, édes hazánkknak oly hű fia, családjának oly önfeláldozó feje, a közügynek oly lelkes, bátor harczosa, s embertársainak oly aranytiszta jellemű, szelídlelkű, melegsívű barátja volt, mint Te, Hű és Jó Barátunk: az a Te korodban is korán, igen korán száll a sirba, annak helye sokáig betöltetlen, üres marad!

Óh nagy, valóban nagy mindnyájunk vesztesége. De gyászos özvegyed, bánatos szívű árva

gyermeked, szerető családod mellett, valamennyi között mégis az oktatásügyet, különösen az állami elemi iskolák tanulóit, gondnokságát s tanítótestületét érte a legnagyobb veszteség!

Hogy mi voltál Te nekünk, „azt ki sem mondhatom, mert nincs rá szó, nincs rá fogalom!”

Ezért nehéz, nagyon nehéz Tőled elválni, Tőled, a ki jó, ki hü, ki igaz és nemes valál mindenedben!

Nem is válunk el Tőled, mert szép tetteid emléke

„túlragyogj időn, enyészeten!”

Nem válunk el végképen Tőled, mert szép lelked emléke, mindnyájunk szívében örökre fennmarad!

Nem válunk Tőled, csak búcsuzunk, fájó szívvel búcsuzunk:

A viszontlátásra!

Jó éjt, jó éjt, esendes álmokat!

Isten Veled! Isten Veled! Isten Veled!

Még egy bús dal következett ezután s városunk egyik legjobb fia, egyik leghivebb munkásának élete fölött bezárult az utolsó lap, hogy helyet adjon az örök az édes emlékezőseknek.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levele a szerkesztőhöz.

— 161 —

Térs Szerkesztő ur!

Ha az ember az ujság lapokat olvasgattya, asztot tapasztajja, hogy az emberi ész mindent kitanált s csupa az fából való vaskarikát nem, azomban mán utban vagy, hogy eszt es kitanájja, legalább esztet bizonyítja 3 híres faranczija feleser azon kitanálása, hogy az részeges embert ittkányos lovak vériből készített italosval lehet az szeszes italról leszoktatni és pedéglen eszt ojjan formán kell megeselekedni, hogy egy jámbor, jó erkölcsű lovat rászoktatnak a pálinka ivásra s mikor oszténgod annyára elrészegesedett, hogy még az szénáját es, zabját es becsapja az zsidónál, hogy magának pálinkát vehessen, egy kicsid vért bocsátanak ki belőle s s osztet kifőzve befeeskendedzik az részeges ember bőre alá s attól ugy elmenyen az gusztussa az szeszes italtól, hogy még a büzit sem s-envedheti.

Igy állitják eszt az tudós feleserek s én pedéglen aszt mondom reája, hogy bolond likból bolond szél fu. Higye el a ló, hogy az ő vérvél embert lehessen kurálni, de okos ember el nem hiszi, met hát kérem szeretetvel, az dolog ugy áll, hogy az emberi toroknak és gyomornak az ő kívánságait semmiféle beojtott lóvér el nem pusztithattya, mivelhogy az ember a jó istentől ugy vagy forálva, hogy mindent megunhat, még az feleségit, jó barátyját, sőt az élettjét es, de az jó féle italost soha.

Én asztot szüvesen elhiszem, hogy az beojtott lóvértől az ember a lótempót elsajátítva rugni kezd, de hogy többet be ne rugjon, vagy ki ne rugjon, aszt nem hiszem el. E szerint az tudós faranczija feleserek az lóvérről csak lóvá tették az világot. S ha valaki még es hiszen neki s beojtattya magát, megeshetik vele, hogy egy napon gusztusa kerekedhetik szénát meg zabot enni s ha pedéglen jó kedve szottyan, nem kurjant, hanem nyerit, szóval igazán lóvá lesz téve.

Egy másik tudós asztot sütötte ki, hogy hallgatni s nem beszélni erőst veszedelmes az egészségre. A ki sokat hallgat, annak először a gyomra romlik meg s osztán száraz betegségbe esik s elpusztul. Minekutánna ezen kitanálás az ujságban nyomtatásban vagy irva, s minekutánna erőst nagy tudósok egészen komojon állitják, az ember ha nehezeckén es, de valahogy elhiszi, de az ujságot szépen elpakkolja a felesége elől, met ha példának okáért az én jó mondó drága Petronellám megtudná, csupa egészségi tekintetből soha be nem fogná az habaróját. Neki ugyan a gyomra eddig sem romlott meg az hallgatástól, sem semmi hajlandósága nincsen kiszáradni ezen árnyékvilágból, de ha az új egészségi szabályt megüsmerné, rövid idő alatt én kapnék gyomorbajt s én száradnék ki az világból, mivel

hogy a fejrénp nyelvének az kelepelése nem annyira az beszélőnek használ, hanem annak árt meg, az ki kénytelen hallgatni. Az tudósok pedéglen tanálhatnának ki ennél valami okosabbat, mint sem kinyissák aszt az híres ó-korbeli iskatulyát, mit finum nyelvezetvel Pandora szelenczójének neveznek s mejben az mese szerént a világ minden nyomorusága bele vagy pakkolva s ha valaki kinyittya, az a sok bajt, az emberiség nyakába zudittya. Annak kitanálása pedéglen, hogy a hallgatás betegség, csak szaparitytya aszt a veszedelmet, mely a fejrénp nyelvén vagy. Én külömben aszt mondom, hogy az kocsmái kellemetes szőfojtatás, ha az füstös ódalosval s jó borvizes borval van vigyítve, csakugyan erőst egészséges dolog s azétt kántor komám, hogy gyomrunk meg ne romojjon s hogy heptikába ne essünk, innánk egy cseppet!

Kárbahágó, 1900. jan. 15-én.

Marattam
tisztelével és becsületvel:
Jámor Están,
egyházi és harangkezelő

Ujdonságok.

— Időjárásunk egészen megenyhült, de azért a sok szél fuvás által csonttá fagyalt föld még keményen tartja magát. Kaptunk egy kis havat is, mely némi szint adott a télnek. A hőmérő éjjelnappal a fagypontra körül áll.

— A koresolya egyet pályája megnyit s egész napon s este világítás mellett vigan foly a koresolyázás. A közönség tudomására hozhatjuk, hogy a pálya minden este ki lesz világítva, kivéve azon esteket, melyeken a pályát javítják, mit a közönség arról tudhat meg, hogy ezen időben a zászló be lesz vonva.

— Állami szállítás. A közös hadsereg f. évi lábbeli szükségletéből a közdivásárhelyi eszmadia 1500 pár cipő készítésére nyertek megbízást, melyben 4 alkalmi szövetkezet több mint 200 iparossal fog részesülni.

— Kiállítási tárgyak. A párisi világ-kiállításra Czimbalmos Ferenc közdivásárhelyi műasztalos egy író asztalt és egy könyvszekrényt készített. Mindkettő mahagoni fából készült rendkívül díszes s igazán érdemesek arra, hogy megtekintessenek. Ezen tárgyakat Czimbalmos ur műhelyében jövő hétfőig bárki megnézheti. Megjegyezzük, hogy a két darabot a kolozsvári tanács már 700 frtért megvásárolta s a kiállítás után annak tulajdonába mennek át.

— Kettős öngyilkosság. Szárazpataki Opra András és albisi Dán Zsuzsa közdivásárhelyi eselédék nagyon szerették egymást s mivel ugy gondolták, hogy egymáséi nem lehetnek, elhatározták, hogy kivégzik magukat. A nagy elhatározás végrehajtásában a leány volt az első, ki f. hó 13-án délelőtt lugszeszt ivott s rövid idő alatt meg is halt. A mint ezt megtudta a legény ő maga is bevette a maga lugszeszt adagját s a maró folyadék vele is hamar végzett, délután már ő is halva volt. Csodálatos dolog, hogy minálunk az alsóbb néposztálynál egy rossz gondolat mindig elég arra, hogy valaki eldobja magát az életét. A mindennapi élet nem egy példát mutat fel, hogy nem csak a szerelem kétségbeesése, hanem gyakran egy rossz szó, vagy egy kis félelem valami jelentéktelen dologtól, vagy egy csekély elkeseredés egészen kicsiny ok miatt, halálba képes kergetni az embereket. Nem lehet ennek okát tudni, de az már bizonyos, hogy manapság az élet nem valami nagyra becsült portéka.

— Halálozás. Demeter Róbert, a közdivásárhelyi állami iskola nyugalmazott tanítója, egy szép készütségű, mivelteklü derék tanfőrfü, f. hó 14-én, 55 éves korában, 2 évi súlyos szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult több, mint 28 évig, szolgálta városunk népoktatásügyét, sok buzgalommal, lelkesedéssel és sikerrel; majdnem másfélszer tanítványa s ezek szülői áldják emlékét, melynek megörökítésére tanítótársai is egy 50 koronás alapítványt tettek le, koszoru helyett. Temetése kedden délután történt meg a szülők, a tanítványok s nagy közönség részvételével, s az ev. ref. egyházi dalkör s a Szőke Pista zenekarának közreműködése mellett. A sírnál a tanítótestület s a tanítványok nevében Vajna Károly mondott egy rövid bucsubeszédben utolsó istenhozzádot.

— Meghívó. A Hollaky Attila elnöksége alatt álló kovásznai casino saját könyvtára javára, 1900. évi január hó 28-án Kovásznán, a Deák Imreféle szinkörben zártkörű casino-estélyt rendez, melyre ezimedet és családját tisztelettel meghívja a casino kebeléből kiküldött bizottság: Dr. Bartha Imre r. b. elnök. Bakesy József, Czeglédi Miklós, Csutak Lajos, Deák Jenő, Deák Vincze, Finta József, Hollanda Sándor, Kőkőssy Gábor, Leonhardt Ottó, Szakács Ferencz, Szőts Albert, Szőresey Bandi, Török József r. b. tagok. Jegyek csakis a meghívó előmutatása mellett válthatók Ebergényi Gyula gyógytárában és este a pénztárnál. Játsszik Kozák Dávid s. sz. győrgyi első zenekara. Belépti-díj személyenként 2 korona. Felülfizetéseket hirlapilag nyugtáz a rendező bizottság.

— A betegsegélyző pénztári járulékhátrálékok. Háromszékvármegye alispánja utasítást kért a kereskedelmi minisztertől arra nézve, vajjon a betegsegélyző pénztárak számíthatnak-e föl járulékhátrálékaik után késedelmi kamatot. A kereskedelmi pénzügyi miniszterek egyetértőleg azt válaszolták erre a kérdésre, hogy miután a törvény szerint a betegsegélyző pénztárak javára eső járulékhát alékok közigazgatási uton a közadók módjára hajtandók be, önként következik ebből, hogy a behajtás körül ugyanaz az eljárás követendő, melyet a törvény a közadókra nézve megszab, hogy tehát a kérdéses hátrálékok után joguk van a betegsegélyző pénztáraknak is a hátrálékosoktól késedelmi kamatot követelni.

— Ágyak beszerzése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkara tudatja, hogy a m. kir. III. kerületi esendőrparancsnok 1900—1902. évi leghőnységi ágy szükségletét, 1900. évi január 27-éig nevezett parancsnoksághoz (Budapest, Főherceg-ut 28.) beadott ajánlatok alapján biztosítsa.

— Ócska fémanyagok. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága ócska fémanyag készletét, 1900. évi január 26-áig benyújtott ajánlatok alapján biztosítja.

— Kiállítás Krétaszigetén. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomásra hozza, hogy Krétasziget kormány 1900. évi márcz. 30. (április 11) napjától 1900. évi április 25. (május 7) napjáig Caneában nemzetközi parkiállítást rendez, melynek védnökségét György görög kir. herceg fogadta el. Kiállittatnak főleg mechanikai, vegyszeti, villamossági, világítási cikkek, mezőgazdasági gépek és szerszámok stb. A kiállítást a krétai nemzetgyűlés épületében rendezik. A kiállítandó tárgyak beküldésének határideje 1900. márcz. 31.

— A Budapesti „Mensa Academica Egyesület” az 1899/1900. tanév II-ik felére következő helyekre ezennel pályázatot hirdetett: 1. Az egyesület választmánya által betöltendő mintegy száztíz ingyenes, illetve féldíjas ebédhelyre. 2. Méltóságos bojári Gróf Vigyázó Sándor es. és kir. kamarás ur által betöltendő 4 ingyenes ebéd és vacsora segélyre. E kérvények a gróf ur nevére czimezve, az egyesület hivatalos helyiségében adandók be. E 4 helyre csak keresztény tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. 3. Szabadka város, Ung, Háromszékvármegye polgármestere, illetve alispánja által betöltendő egy-egy ingyenes ebéd és vacsora helyre. E kérvények az illető törvényhatóságokhoz czimezve, az illetékeség világos megjelölésével, az egyesületnél adandók be. Ez alapítványi helyekre műegyetemi hallgatók is pályázhatnak. Mindezen bélyegtelen kérvényekhez csatolandó: az index v. másolata, első éveseknél esetleg az érettségi bizonyítvány is és a részletekre is kiterjeszkedő szegénységi bizonyítvány. Az 1. és 2. pontok alatti kérvények beadási határideje 1900. január hó 20-ának d. e. 12 órája: a 3-ik pont alattiaké 1900. január hó 20-ának d. e. 12 órája. A kérvények beadandók a főtitkár hivatalos órája alatt 12—1, esetleg posta útján az elnökséghez. Miheztartás végett közöljük, hogy a 300 koronán felül ösztöndíjat élvezők segélyben nem részesülhetnek. Budapest, 1899. december hó 30. Szörffy Sándor s. k. l. i. elnök. Tuka Béla s. k. a segélyügyi albizottság elnöke.

HIRDETÉSEK.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy üzlethelyiséget a **Takarékpénztár** piacsori épületében az **ev. ref. templommal** átellenben helyeztem át, ahol minden a nyomdai szakba vágó munkát u. m.: körlevelek, falragaszok, bárcza könyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók, levélborítékok czégnomással, folyóiratok, könyvek és füzetek gyors és pontos elkészítését a legjutányosabb árak mellett vállalom el.

Nagy nyomtatvány raktárt tartok közgazgatási, körorvosi, egyházi stb. hivatalok részére. A közgazgatási nyomtatványokat készpénz fizetés mellett mélyen leszállított áron adok el.

Továbbá dusan felszerelt papír-, írószer- és könykereskedést rendeztem be, ahol elvállalom bármely műnek, folyóiratnak, lapnak megrendelését a legnagyobb százalék leengedéssel.

Mindenféle könyvek bekötése a legjutányosabb áron.

Eddigi pártfogását megköszönve, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
nyomdatulajdonos.

Honi ipar.

Gyári raktár.

A n. é. közönség becses tudomására kívánom hozni, hogy a **Takarékpénztár** piacsori épületében, az **ev. ref. templommal** átellenben a mai kornak megfelelő

BUTOR RAKTÁRT

rendeztem be, a hol raktáron tartok mindig:

Szalon-, ebédlő-, hálószoba berendezéseket, u. m.: ruha- és étszekrényeket, szalon- és ebédlő-asztalokat, ágyakat, mosdó- és éjjeli szekrényeket.

Továbbá magas, félmagas-hátú és heverő diványokat, garnitúrákat, lószőr- és ebédlő-asztalokat, fali, álló- és toalett tükröket, nád- és préselt ületű hajlitott székeket, ablak carniskat, stb. stb.

Összeköttetéseimnél fogva butoraimat az első honi gyáraktól szereztem be és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy azokat a legjobb kivitelben nagyon olcsó árak mellett árusítom el.

Raktáram szíves megtekintését kérve, magam becses pártfogásába ajánlván

vagyok kiváló tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer.

REUMA-SZESZ

oiztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmi, u. m. köszvény, bszus, reuma ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

 Fog- és tejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér. Főraktár Budapest: Török József ur gyógyszerárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyasintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyasintén: **TENKI ISTVÁN** zágoni gyógyszerésznél.
(146. 7—10.)

A Páljános-féle lakásból két szoba

haszonbérbe

azonnal, esetleg ápril 24-től kiadó.

Értekezhetni lehet

őzv. **PÁLJÁNOS FERDINÁNDNÉVAL.**

(2. 1—1)

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-Vásárhelyt.